

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w dniu 28 grudnia 2017 r.

sprawy **W.S.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k., art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 30 marca 2017 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 24 października 2016 r.,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,

2. zwolnić skazanego W.S. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 24 października 2016 r. uznał oskarżonego W.S. za winnego tego że w dniu 21 maja 2016 r., około godziny 09:00, w Z. w mieszkaniu M.B., usiłował dokonać rozboju na osobie M.B. w ten sposób, że żądając od pokrzywdzonego wydania pieniędzy zastosował wobec niego przemoc w postaci bicia pięściami po głowie oraz posłużył się nożem zadając mu cios w prawe udo, czym spowodował u pokrzywdzonego ranę kłutą uda prawego oraz uraz głowy ze złamaniem stropu oczodołu lewego i kości czołowej

lewej, tj. obrażenia naruszające czynności narządów ciała na czas powyżej 7 dni, przy czym zamierzonego celu zaboru mienia nie osiągnął i oddalił się z miejsca zdarzenia, a czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej mu za podobne przestępstwo umyślne, tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k., art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd orzekł także o dowodach rzeczowych, wynagrodzeniu z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz kosztach sądowych.

Rozstrzygnięcie to apelacją zaskarżył obrońca oskarżonego i zarzucił mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, będący wynikiem, mającej wpływ na treść orzeczenia, obrazy przepisów postępowania (zwłaszcza art. 4, art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k.), wyrażający się w przyjęciu tezy, że zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy stwarza podstawy do uznania oskarżonego winnym przypisanych mu czynów, podczas gdy rzetelna, prawidłowa i całościowa ocena tego materiału (przede wszystkim wyjaśnień oskarżonego, ale również zeznań świadków), dokonana zgodnie z zasadami swobodnej oceny dowodów oraz domniemania niewinności, prowadziłyby do zmiany opisu i kwalifikacji prawnej czynu na art. 157 § 1 k.k.;
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 280 § 2 k.k., polegające na zastosowaniu tych przepisów w stosunku do oskarżonego, podczas gdy oskarżony w świetle prawidłowo ocenionego materiału dowodowego powinien zostać oskarżony z przepisu art. 157 § 1 k.k. „Naruszenie prawa materialnego polegało także na przyjęciu, że oskarżony uderzył pokrzywdzonego pięścią w twarz. On przewrócił się. Podniósł się po chwili i zaczęli się szarpać. Na stoliku leżał nóż. Oskarżony chwycił nóż lewą ręką, bo jest leworęczny i zadał pokrzywdzonemu uderzenie w nogę.
3. rażącą niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu przez nienależyte uwzględnienie stopnia zawinienia oskarżonego czynu wynikającą z jednostronnej oceny na niekorzyść oskarżonego tak powodów, przyczyn i skutków awantur ze zdarzenia z dnia 21.05.2016 r.”

W następstwie tych zarzutów obrońca wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę opisu i kwalifikacji prawnej czynu i uznanie, że zachowanie oskarżonego wypełniło dyspozycję przepisu art. 157 § 1 k.k., tj. zarzutu dokonania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu M.B.”, orzeczenie kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze i z zastosowaniem warunkowego jej zawieszenia, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Po rozpoznaniu wniesionej apelacji, wyrokiem z dnia 30 marca 2017 r., Sąd Apelacyjny w [...] utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

We wniesionej kasacji, zaskarzając wyrok na korzyść skazanego, obrońca zarzucił:

„1. rażące naruszenie prawa karnego materialnego, mające wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a mianowicie:

- art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. poprzez błędną wykładnię treści tych przepisów i niezasadne przyjęcie, że oskarżony wyczerpał znamiona zarzucanego mu przestępstwa tj. usiłowania dokonania rozboju na osobie M.B. w ten sposób że żądając od pokrzywdzonego wydania pieniędzy zastosował wobec niego przemoc w postaci bicia pięściami po głowie oraz posłużył się nożem, podczas gdy oskarżony nie żądał wydania pieniędzy ani telefonu jak również Sąd I instancji jak i Sąd II instancji nie odniósł się do kwestii umyślności działania oskarżonego, mimo że przestępstwo, za które został skazany może być popełnione tylko z winy umyślnej, co skutkowało utrzymaniem w mocy wyroku, który jest niezgodny z przepisami prawa karnego materialnego;

2. rażące naruszenie prawa karnego procesowego, mające wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, a mianowicie:

- art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., polegające na zaniechaniu przez Sąd II instancji rozważenia i ustosunkowania się w uzasadnieniu orzeczenia do zarzutu odwoławczego w zakresie obrazy art. 4 k.p.k. i 7 k.p.k., twierdząc, że „Sąd Apelacyjny akceptuje w pełni motywy Sądu I instancji uznał, że nie zachodzi potrzeba powtarzania argumentów zawartych w pisemnych motywach wyroku” (s. 5 uzas. wyr. SA) mimo że właśnie ta ocena dowodów wymagała uzasadnienia wobec niezgodności z zasadami prawidłowego i

logicznego rozumowania polegającego na inkorporowaniu przez Sąd odwoławczy błędnej oceny Sądu I instancji, polegającej na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy, rozstrzygnięciu na niekorzyść oskarżonego nie dających się usunąć wątpliwości, oparcie orzeczenia na materiale dowodowym opartym wyłącznie na okolicznościach obciążających z jednoczesnym pominięciem dowodów przemawiających na korzyść, co w konsekwencji doprowadziło do oceny materiału dowodowego z naruszeniem zasady określonej w art. 7 k.p.k.,

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegającą na błędnej, dowolnej a nie swobodnej ocenie dowodów zgromadzonych w sprawie, szczególnie zeznań M. P. i M. P. polegającej na nieuprawnionym przyjęciu, że dowody zgromadzone w sprawie dają podstawę do ustalenia, że oskarżony obejmował swoim zamiarem popełnienie czynu zabronionego kwalifikowanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k., podczas gdy prawidłowa ocena dowodów, w tym szczególnie zeznań w/w świadków, zmiennych zeznań pokrzywdzonego, prowadzi do wniosku, że zamiarem oskarżonego nie było popełnienie rozboju na osobie pokrzywdzonego, co najmniej zaś materiał dowodowy obligował Sąd Apelacyjny do powzięcia wątpliwości odnośnie zamiaru oskarżonego i wobec ich nieusuwalności, rozstrzygnięcia tych wątpliwości na korzyść skazanego poprzez eliminację z opisu czynu art. 280 § 2 k.k. i jego ewentualnych form stadialnych, co skutkowało błędnym ustaleniem przez Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny, że oskarżony obejmował swoim zamiarem popełnienie rozboju i błędnym przypisaniem mu sprawstwa czynu kwalifikowanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k.”

W konkluzji autor kasacji wniósł o zmianę wyroku przez wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej przypisanego czynu oraz z podstawy skazania art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i wymierzenie skazanemu łagodniejszej kary na podstawie nowej kwalifikacji prawnej przypisywanego mu czynu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, skierowana jest przeciwko orzeczeniu Sądu odwoławczego, a postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, którego celem jest powtórna kontrola odwoławcza, dlatego też w

toku tego postępowania, z założenia, nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary. Przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a powody jej wniesienia określa przepis art. 523 k.p.k. Wzruszenie prawomocnego orzeczenia w jej drodze możliwe jest jedynie w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Dokonując oceny zarzutów kasacyjnych stwierdzić należy, że:

1. obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu lub niezastosowaniu, w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można mówić więc o naruszeniu przepisów prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę. Stawiany w kasacji przez jej autora zarzut obrazy prawa materialnego sprowadza się w swojej istocie do próby wykazania, że skazany swoim działaniem nie dopuścił się czynu, za który został skazany. Zarzut ten jest *de facto* zakwestionowaniem w tym zakresie poczynionych ustaleń faktycznych, nie znajdującym umocowania w zgromadzonym materiale dowodowym. Analiza zarzutu wskazująca na rzekomą obrazę przepisu art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. jest niczym innym jak polemiką z ustaleniami faktycznymi poczynionymi w sprawie. Nie budzi żadnych wątpliwości, iż procedujące w sprawie Sądy nie dopuściły się tego rodzaju błędu, dlatego też podniesiony przez obrońcę zarzut obrazy prawa materialnego należało uznać za oczywiście bezzasadny;
2. także zarzut obrazy prawa procesowego jawi się jako niezasadny w stopniu oczywistym. Wbrew twierdzeniom obrońcy Sąd Apelacyjny, stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał wniesiony środek odwoławczy, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego uznał zarzuty podniesione w apelacji przez jej autora za niezasadne. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego prowadzi do konstatacji, iż Sąd w toku postępowania apelacyjnego rozpoznał wszystkie wnioski i zarzuty podniesione w apelacji, a w swoim uzasadnieniu przedstawił, czym się kierował nie uwzględniając zarzutów i wniosków apelacyjnych. Obok zarzutu obrazy

art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., który ma charakter stricte kasacyjny, obrońca podnosi jednocześnie zarzut obrazy art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Należy zatem przypomnieć, iż istotą przepisu art. 410 k.p.k. jest to, że Sąd ferując wyrok nie może opierać się na tym, co nie zostało ujawnione na rozprawie, jak również i to, że wyroku nie wolno wydawać na podstawie części materiału dowodowego, a musi on być wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności, a więc i tych, które je podważają. Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k. wtedy, gdy m.in. stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających tak na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2011 r., sygn. II KK 183/11, LEX nr 1108458). Wbrew stanowisku obrońcy Sądy rozpoznające przedmiotową sprawę wzięły pod uwagę, zgodnie z treścią art. 410 k.p.k., całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, opierając swoje rozstrzygnięcia na wszystkich dowodach przeprowadzonych w niniejszej sprawie, co z kolei pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. Obowiązkiem skarżącego jest bowiem wykazanie jakich konkretnych uchybień dopuścił się sąd meriti w kontekście zasad wiedzy - w szczególności logicznego rozumowania - oraz doświadczenia życiowego, oceniając zebrany materiał dowodowy. Za niewystarczające należy uznać samo przeciwstawienie dowodom, na których opart się sąd orzekający, występujących w sprawie dowodów przeciwnych, jeśli przy tym nie zostanie wykazane, że to właśnie owe dowody przeciwnie, ocenione w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, winny uzyskać walor wiarygodności, zaś dowody stanowiące podstawę ustaleń sądu, w świetle tych samych zasad, są tego waloru pozbawione.

Dla skutecznego zaś podniesienia zarzutu obrazy art. 4 k.p.k. nie wystarczy ogólne stwierdzenie o braku obiektywizmu sądu, opierające się wyłącznie na subiektywnym odczuciu strony postępowania karnego, w szczególności wynikającym z odmiennej od dokonanej przez sąd oceny materiału dowodowego.

Konkludując, analiza podniesionych przez obrońcę skazanego zarzutów pozwala na stwierdzenie, że głównym ich celem było dążenie do podważenia ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy, a w pełni zaaprobowanych

przez Sąd Apelacyjny. Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

Na marginesie powyższych uwag dodać wypada, że:

- zawartość uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego uzależniona jest od zawartości motywacyjnej części uzasadnienia sądu pierwszej instancji oraz od zarzutów i ich rozwinięcia zawartych w apelacji. Lektura apelacji, a zwłaszcza jej uzasadnienia, nie pozostawia wątpliwości, co do tego, że wywody Sądu Apelacyjnego odpowiadają wskazanemu wyżej standardowi i z nawiązką odpowiadają na zarzuty skarżącego;
- zawarte w kasacji żądanie wydania przez Sąd Najwyższy wyroku reformatoryjnego pozostaje w sprzeczności z art. 537 k.p.k. i dowodzi, że celem skarżącego było zainicjowanie niedopuszczalnej ponownej kontroli instancyjnej;
- zawarty w końcowej części uzasadnienia kasacji pogląd, że wniesienie apelacji na korzyść oskarżonego powoduje, że „sąd odwoławczy nie jest związany granicami podniesionych zarzutów i powinien skontrolować wyrok pod kątem wszystkich przyczyn odwoławczych, określonych w art. 438 k.p.k.”, nie uwzględnia aktualnego brzmienia art. 433 § 1 k.p.k.

kc